

Uttalt anemi hos storfe, forårsaket av blodsugende lus

I midten av juni 2013 obduserte Veterinærinstituttet Sandnes en 7 uker gammel kalv. Dyret kom fra en melkebesetning på 40 årskyr. Kalven hadde drukket litt syrnet melk ved kveldstellet, og ble funnet død i halv ti-tiden samme kveld. Eier opplyste at han hadde mistet 10 kalver i løpet av årets første 6 måneder. Mindre enn halvparten av disse hadde hatt laus avføring. Kalvene var blitt noen uker gamle da problemer med diaré eller dødsfall meldte seg. Problemet var blitt diskutert med veterinær, uten at klinisk undersøkelse av kalvene ble foretatt. Eier drev også med sau og hadde noe Baycox® "på lur". I samråd med veterinær behandlet han derfor kalver som hadde diaré, med dette koksidiemiddelet, samtidig som han gikk over til enkeltvis oppstalling. Behandlingen så imidlertid ikke ut til å hjelpe.

Obduksjon av det mottatte dyret viste at det var tydelig dehydrert og uttalt anemisk. På huden, spesielt i hoderegionen, var det rikelig med blodsugende lus pluss en del pelslus. Lunger og lever var påfallende lyse av farge. Det ble konstatert indigestion, med vandig unormal suppe i vom, nesten fri for grovfôr. Innholdet i tykktarmen var tyntflytende.

Eier og besetningens veterinær ble varslet om obduksjonsfunnene, og tiltak ble iverksatt umiddelbart. Kalvene pluss noen ungdyr ble behandlet mot lus med Coopersect®. De ble så flyttet, og det ble foretatt vask av boksene de hadde stått i. I stedet for fuktig tårnsilo av raigras, ble kalvene gitt kunsttørket høy, og surmelk av varierende kvalitet ble byttet ut med frisk melk.

Hvordan ble kalvene nedsmittet med lus? Under en samtale med eier og behandlende veterinær i september 2013 kom det fram at smitten muligens kunne ha kommet fra kviger innsatt i en nabobinge høsten 2012, uten at disse ble behandlet mot ektoparasitter. Eier fortalte også at fuktig luft hadde vært problem i kalverommet, men han hadde nå rettet på det. Etter at tiltak var iverksatt, hadde det ikke vært nevneverdig problem med kalvene. Eier mente at det var luseproblemet og ikke feilfôring som hadde forårsaket de fleste av dødsfallene. Eier ble anbefalt å skaffe seg lupe som hjelpemiddel til lusesjekk.